

REDACCIO:

Josep PALLACH
32, av. de la République,
MONTGERON (S. et O.)

ADMINISTRACIO:

Antoni IBORRA
13, rue Bassano, París (16e)

C. Ch. Postaux 4163-90 — PARIS Preu de l'exemplar: 20 francs.

Suscripció l'any: 250 francs.

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

Endavant

ORGAN CENTRAL DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

*Lletza de
Catalunya*

NOVA AGITACIO CONTRA ELS TRAMVIES A BARCELONA Les baralles internes dels franquistes. Arburua demana ajuda als americans.

Barcelona, abril. — L'encariment de la vida continua inexorablement. A primers de mes el senyor Acedo Colunga, virrei de Barcelona, publicà una nota anunciant la puja de les tarifes dels transports urbans. Les simpaties del públic envers la companyia de tramvies són prou conegudes i hom sap les repercussions que tingueren ara fa tres anys. Inmediatament es movilitzaren els joves de la ciutat contra aquesta nova mostra de l'arbitrarietat franquista.

En el moment d'escriure aquestes ratlles circulen ja milers de pasquins protestant en nom del públic barceloní, el qual en règim de dictadura, no té altre mitjà que la revolta per expressar el descontent contra els governants incapaçs i immorals.

Què passarà? L'atmosfera s'ha caldejat de tal manera que es suspengué primerament l'ordre d'augmentar les tarifes i després s'intentà fer-la efectiva sense avisar previament. Coincidint amb l'arribada dels divisionaris retornats de Rússia, aquesta agitació ha creat de nou un ambient d'intranquil·litat a la ciutat. I com de costum la policia ha intervingut brutalment. Prop d'una vintena de joves barcelonins foren detinguts acusats de repartir fulls que incitaven al públic barceloní a no pujar al tramvia.

La intervenció de les forces de repressió afirma de nou la solidaritat, la complicitat, dels governants envers les companyies privades que exploten als ciutadans. Ja es sabia, però ara és més clar.

El malestar entre els franquistes. — Aquest nou « susto » que ha passat el règim, després de les manifestacions estudiantils de Sevilla, dels disturbis de Madrid, del fracàs de la maniobra sindical de Solís i del profund malestar social que continua expressant-se d'una manera o altra, ha agreujat encara més les divisions internes que regnen entre diferents sectors franquistes: Girony i Fernandez Cuesta, «Arriba» i els diaris falangistes; el propi Franco finalment, s'han llençat a una nova exaltació de la Falange. El primer d'abril, dia d'una «victòria» que ja només festegen els elements oficials, ha donat l'ocasió de repetir els acostumats elogis al «generalísimo» providencial i al Partido «siempre fiel». Però aquesta vegada els elogis van lligats a forts atacs contra «la democràcia cristiana», que tradueixen el temor dels falangistes davant l'excessiva preponderància de l'Església després del concordat. I a Madrid es parla d'un canvi de govern en el qual Falange de nou ocuparia ministeris clau, mentre el duc de Maura, monàrquic, torna a publicar un altre opuscle clandestí senyalant tots els perills d'aquest règim de favoritisme personalista, de camarilles afalagadores que risca de conduir al caos el dia que el dictador desapareixi.

A Barcelona, el «Destino», sempre oportunista, ha publicat el corresponent llesfiscós article commemorant la victòria contra Catalunya i dient que la guerra civil i el Caudillo salvaren Espanya i no tan sols Espanya sino totes les nacions lliures.

El viatge d'Arburua. — Enmig de tot aquest batibull i del desastre econòmic que és la causa del malestar polític, el viatge d'Arburua als EE.UUU. representa el suprem esforç que fan els medis franquistes capitalistes per treure el carro del carreró. Els milions de dòlars acordats fins ara han representat una gota d'aigua en l'oceà de malversaments, d'immoralitats i de desordre que és l'Estat franquista. Arburua, lligat econòmicament a l'alta banca espanyola, intenta obtenir més dòlars de l'Export-Import Bank americà, encara que sigui en forma de préstec. Però amb quina garantia? Els tancs americans que desfiliaren el dia de «la victòria» asseguren momentàniament «l'ordre». Però què és el que assegura el redreçament econòmic del país, les ganes de treballar dels obrers, la renovació de l'utilitatge industrial, el millorament del nivell de vida?

Arburua no pot prometre res més que repressió si hi ha protestes, empresonaments i consells de guerra, malestar econòmic i crisi industrial i comercial, i aquesta terrible incògnita que pesa damunt del règim com una maledicció contra les forces que el suporten: «Què passarà demà?»

El dia 17 d'abril moria a Perpinyà l'estimada amiga Sara Llorens de Serra, esposa del nostre company Manuel Serra i Moret, president del Parlament de Catalunya. Dona d'una sensibilitat exquisida aliada a un coratge moral fermíssim, la senyora Sara sabia ésser per tots els seus amics, per tots els que l'aproparen, una font viva de reconfort i d'entusiasme. Els seus llibres, les seves poesies ens guardaran el recort d'una vida d'amor i de fidelitat als valors més nobles, a la Bellesa i a la Bondat que generosament sabia copsar àdhuc en les més rudes vicissituds del nostre temps i de la nostra Pàtria.

Els refugiats del Rosselló que l'acompanyaren al cementiri del Vernet, li expresaren així l'agraïment de tots els catalans i digueren alhora al President del Parlament, que tots restem al seu costat en aquest moment cruel, confiant més que mai en el seu exemple i el seu guiatge.

QUINZE ANYS DE FRANQUISME

DESPRES DE PROVOCAR UN MILIO DE MORTS,
EL REGIM HA CONMEMORAT LA «VICTORIA»

HEUS ACI EL QUE RESTA DE LES SEVES AFIRMACIONS :

«EL ORDEN»? Continuen els consells de guerra contra els obrers empresonats (darrerament a Barcelona, a Vitoria, a Ocaña).

«LA PROSPERIDAD»? La vida s'ha encarit de més de 700 p. 100 (estadístiques de la R.E.N.F.E.).

«LA UNIDAD»? Catalunya protesta contra la persecució envers la cultura, el dret i la llengua de la pàtria... (declaració de les personalitats catalanes a l'U.N.E.S.C.O.).

«LA PAZ»? Espanya sera dipòsit de bombes atòmiques... (declaració del secretari americà de defensa).

Catalans: VISCA LA REPUBLICA!

- COMENTARI - A UNA PONENCIA

per M. SERRA I MORET

ELS catalans seriem guanyadors si després de la llarga quarantena que ens toca de guardar poguessim reprendre l'edificació de la llar pairal ben guarits del desordre, tant de dalt com de baix, que caracteritza el nostre viure de poble sotmès, acèfal i malmenat. No és pas debades que es passen centúries a l'hivernacle de l'abstenció política, sense llei, sense voluntat col·lectiva i sense orientació sobre els grans problemes de l'esperit i de la vida. En aquestes circumstàncies, quan hom vol fer un assaig d'intervenció, de ciutadania, li sur un vòmit de retòrica i una competició d'insensateses per a depassar el curs del so i demostrar que som els més avançats i els més revolucionaris de tot el planeta.

Una ponència sobre acció sindical, encomenada per la Comissió Permanent de Questions Econòmiques i Socials del Consell Nacional Català de Mèxic a tres dels seus membres residents a França, mostra remarcables progressos en la bona direcció i permet de creure en una saludable evolució del proletariat militant en els rengles de la C.N.T., almenys d'una part de la massa que roman a l'exili. Els companys que signen aquesta ponència són Josep Domènech, Josep Guiraud i Francesc Seïner, destacades figures de la C.N.T.

Ja sabem que la nostra antiga dedicació a l'estudi de les ciències econòmiques i socials no ens confereix cap títol per aprovar o desaprovar el que els altres diguin o facin entorn d'aquestes matèries. Però, malgrat els drets que ens

han estat arrabassats, ens resta encara el de pensar i opinar per compte propi ço que no és petita almosta. I quan tenim el goig de coincidir amb algú i el parer dels altres ens confirma en el nostre, tan conseqüent i tan lliure a la vegada, se'ns renova l'esperança de que algun dia les virtuts autòctones del proletariat català podran demostrar amb una acció ordenada i eficaç que les deformacions han estat superades i que el seu sentit realista el capacita per a les altres performances de la vida social moderna.

El socialisme polític, adés detestat a l'extrem de donar significat pejoratiu al noble terme de «social-democràcia», ha necessitat cent anys per a organitzar-se, creixer i prendre la força suficient per a intervenir en la legislació i governament dels més civilitzats i més poderosos de la terra. La seva obra ha estat ciclopea, persistent i fecunda. En l'ordre moral ha universalitzat el sentiment de justícia humana i en el material ha creat les institucions necessàries per a millorar la vida dels treballadors, sense avenços espectaculars, però sense cap reculada. Res no es mou els països civilitzats moderns sense l'assentiment i fins podríem dir sense l'iniciativa dels sindicats i els partits socialistes. Són els àrbitres del present i de l'avenir. I aquelles reserves de força i d'intel·ligència que en els països, com el nostre, es llencen o s'esclafen, han estat el torrent generós que ha augmentat el poder i la riquesa, i sobretot la felicitat i el benestar, de tots els països democràtics moderns.

En concret, sense referir-se a fets externs ni a imitacions més o menys escaients, és el que ve a dir la ponència dels companys sindicalistes. En ells, pel que es veu, s'ha realitzat la felicitat copulada de l'ànima nacional i l'esperit universal, l'esclat de l'antiga germinació de l'esclau alliberat per la intel·ligència i el treball que sap que el seu destí és alliberar tots els homes. I si és veritat, i si tots fossim tocats d'aquesta clarividència, podríem creure, amb raó, que la llibertat de Catalunya fora una gran conquesta i un guany positiu per tota la humanitat.

ELS FRANQUISTES, «EUROPEISTES»?

Algunes vegades hem tingut ocasió de cridar l'atenció sobre els esforços que continuen fent els franquistes per a introduir-se en alguns medis «europeïstes». Aquest esforç es veu naturalment afavorit per l'aiguabarreig que a vegades regna en aquesta acció en certs països, i per l'evident benevolència que mostren alguns sectors, partidaris de l'Europa «vaticana», encers el nou Cavaller de l'Ordre de Crist.

Darrerament a la Conferència Econòmica del Moviment Europeu que tingué lloc a Anglaterra, hi assistiren, procedents de Barcelona, dos delegats que ens semblen lluny de representar l'autèntica voluntat europeïsta—que és catalanista, democràtica, republicana i socialista—de l'Interior. Un d'ells és el Sr. Prat Ballester conegut com un dels instruments de la penetració franquista en el Moviment Europeu, i que si no ha reeixit fins ara és precisament per la clara repulsa que li havien oposat els sectors democràtics de l'Interior.

Som dels que creiem que no deuen eternitzar-se les divisions nascudes de la guerra civil, però pensem que cal demanar a tots aquells que vulguin col·laborar a una obra comuna, que comencin per condemnar, sense subterfugis, l'actual règim de dictadura, que esclavitzava Catalunya i menysprea tots els principis federatius que volem fer triomfar a Europa. Sense aquesta declaració prèvia, res. Ni el diàleg.

Igualment ens cal senyalar un resultat de les interessants conferències fetes a Barcelona pel Sr. Joan Baumgartner que, segons Destino, ultra ésser «fervent catòlic, director d'una revista franco-alemanya fundada pel R. P. Jesuïta Du Ricaud, és un gran amic de Robert Schuman i animador del Secretariat Catòlic per les Questions Europees i del Servei d'Informació del Consell d'Europa».

Aquest senyor tractà dels següents temes: «Naixença i desenvolupament de les questions europees», «Els catòlics i Europa», «Els treballs del Consell Europeu».

Segons les nostres referències els discursos foren nodrits d'un autèntic esperit cristià, sense gaires concessions al catolicisme pro-franquista. Una d'aquestes conferències ha tingut lloc a l'Institut d'Estudis Socials, que patrocina l'actual bisbe de Barcelona, Doctor Modrego. El conferenciant digué, entre altres coses, que la Convenció dels Drets de l'Home, ha obligat a Noruega i a Suècia a rectificar llur legislació, a favor dels jesuïtes i dels catòlics.

El doctor Modrego interpretà tant bé la Conferència del Sr. Baumgartner a favor de la llibertat religiosa, que uns dies després publicà una nova pastoral atacant els protestants de la diòcesi i ordenant als sacerdots d'observar les activitats il·legals dels protestants i de denunciar-les.

UN ACLARIMENT

EL PRESIDENT DEL PARLAMENT DE CATALUNYA I LA C. N. C.

Havent circulat el rumor que el President del Parlament de Catalunya, Manuel Serra i Moret, s'incorporava al Consell Nacional Català recentment creat a Mèxic, hem interrogat el nostre amic per a saber què hi havia de veritat sobre el cas. Degudament autoritzats per Serra i Moret, podem afirmar que els susdits rumors no tenen cap fonament i que l'actitud del President del Parlament no ha variat en el més mínim respecte l'organisme sorgit de l'anomenada Conferència Nacional Catalana. Probablement, l'origen d'aquest rumors prové de que els adherents del Consell Català a França, reunits a Agde fa poc temps, varen acordar proclamar President d'honor amb els drets de President efectiu de lleur organització a Manuel Serra i Moret, distinció que tot i agraint-la com escau, aquest va declinar per tal d'evitar confusions entre el més alt organisme institucional de Catalunya i els que els ciutadans catalans en us de llur perfecte dret vulguin crear a l'exili o a la nostra terra.

CARNET POLITIC

* Els adherents a França de la C.N.C. han acordat «fer prevaler el criteri de limitar les ansies alliberadores de la Pàtria a la Catalunya estricta, almenys públicament, sense però denegar el nostre concurs a les altres nacionalitats. Es podran intentar o acceptar tota classe de contactes o pactes amb els altres pobles d'Ibèria, o organismes en la lluita contra el feixisme espanyol». Entre els diversos acords, aquest ens sembla el més important. Es nomena delegat a França el senyor Lluís Esteve, i vice-presidents el senyor Costa Cabré i J. J. Domènech.

* La revista «Germanor» de Xile publica la resposta del Centre Català d'aquell país, adherint-se a la iniciativa del President de la Generalitat de crear el Consell de Catalunya i encoratjant al senyor Pi i Sunyer per aportar-la a terme ràpidament.

REUNIO DEL CONSELL DE COORDINACIO DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

El Consell General del Moviment Socialista de Catalunya, després de consultar les seccions, ha acordat convocar la reunió del C. C. del M. S. C., pels dies 7 i 8 d'Agost a Perpinyà.

Totes les seccions i tots els militants del Moviment, que estiguin al corrent de pagament (o excusats per causa justificada) poden participar al període de discussió que es considera obert a partir de la publicació de la present convocatòria. El Butlletí Interior del Moviment, ultra el report del Consell General que es publicarà oportunament, donarà a conèixer als militants els treballs que s'envien al company Antoni Iborra.

Així mateix, poden assistir a la reunió del Consell de Coordinació, tots els militants en representació de seccions o representació personals.

L'ordre del dia provisional de la reunió és el següent:

1. Política general: catalana, espanyola, internacional.
2. Qüestions econòmiques i administratives.
3. Elecció del nou Consell General.
4. Qüestions diverses.

ELS JOCS FLORALS A SAO PAULO

Els Jocs Florals de la Llengua catalana es celebraran enguany al Brasil, a Sao Paulo d'on ens escriu la Comissió Organitzadora perquè donem a conèixer la Crida que adreçem als catalans demanant la col·laboració de tots els patriotes.

La Festa es celebrarà el mes de Setembre i l'admissió de treballs es clourà el dia 30 de Juny.

La correspondència general deu ésser adreçada al secretari de la Comissió Organitzadora, Salvador Puigvert i Mas, Caixa Postal, 7307, Sao Paulo, Brasil.

Els premis i donatius, al tresorerer Xavier Faus, i els treballs al Secretari del Consistori, Joseph Monfort, a la mateixa adreça.

* Han estat donades per acabades les reunions en el curs de les quals catalans de diferents tendències, convocats pel Casal de Catalunya de Paris, han procedit a un canvi d'impressions sobre la situació política catalana de l'Interior i de l'Exili.

Els reunits han acollit amb simpatia la iniciativa del President de la Generalitat referent a la constitució d'un Consell de Catalunya, han constatat l'existència d'un clima de grans possibilitats entre les forces de l'exili i entre aquestes i les de l'Interior, i han coincidit en la conveniència que els afiliats als partits polítics i a les sindicals estimulin, dins de llurs organitzacions, l'afany d'unitat entre les forces catalanes i les peninsulars.

Els representants dels periòdics catalans convingueren d'establir entre ells un estret contacte per tal de coordinar llur acció propagandista cara a l'Interior i per a millor fer conèixer a l'estranger les incidències resultant de la resistència dels nostres germans a la dictadura franquista.

* A Paris ha tingut lloc un miting organitzat pels Comitès departamentals de Izquierda Republicana, Union Republicana, Partido Federal, P.S.O.E., P.O. U.M., Esquerra Republicana de Catalunya, Moviment Socialista de Catalunya i Partit Nacionalista Basc.

Les conclusions de l'acte, que commemorava el 14 d'Abril, fan ressaltar que la República significà l'autonomia per Catalunya i pel País Basc, i instaurà un règim de concòrdia ciutadana i d'amistat entre els pobles peninsulars; denuncien en nom de la llibertat, el Pacte americano-franquista, i finalment afirmen la possibilitat d'un acord general sobre la base del restabliment de les llibertats a Espanya i d'una consulta electoral que permeti al poble expressar la seva voluntat.

* El nostre company Artur Conte, diputat S.F.I.O. del Rosselló ha continuat la seva magnífica tasca de defensa de Catalunya i d'Espanya lliure amb un nou discurs al Parlament en el qual, després de desenvolupar els principals arguments contra el règim franquista, ratifica la voluntat dels socialistes i dels demòcrates francesos d'oposar-se a tota entrada de Franco al NATO o a les Nacions Unides.

* I. Deutscher, un dels millors especialistes de les qüestions soviètiques, sobretot perquè no cau en les exageracions histèriques que acostumen a desenvolupar molts dels antics stalinians, estudia en un recent treball l'evolució del món soviètic després de la caiguda de Beria. Senyala una neta influència de l'exèrcit i indica que la lluita avui sembla plantejada entre els representants de les noves capes socials sorgides de l'industrialització, i de l'expansió econòmica realitzades per la dictadura comunista, i els representants de l'exèrcit, temorencs d'una desintegració interior. El dilema seria, o reformes democràtiques recreant lentament una consciència ciutadana, o presa del poder pels militars, afavorits en realitat per la política actual des Estats Unis. A propòsit d'aquest possible bonapartisme soviètic, recordem

que en les noves «eleccions» russes (victòria oficial de 99'9 %) s'ha renovat el 60 % de l'antic personal del Soviet Suprem. L'antic secretari personal de Stalin, no ha estat reelegit. Hi havia en l'anterior Soviet 29 militars; en el nou n'hi ha 55 : 12 mariscals, 6 almiralls, 32 generals.

* «La Tribune des Peuples» publica els articles que motivaren la crisi Djilas a Iugoslàvia junt amb la resposta de Kardelj. Djilas descriu l'actual situació iugoslava com prou madura per a necessitar la desaparició del Partit comunista, que segons ell arribaria a ésser un obstacle en el desenvolupament socialista, a causa de les tendències burocràtiques que s'hi expressen. Per Kardelj, al contrari, el Partit comunista deu continuar el seu esforç director en la lluita, contra els enemics de l'Interior i de l'exterior.

* El resultat de les eleccions belgues ha estat un clar triomf del Partit Socialista, que ha recollit així l'evident descontent dels ciutadans per la gestió del Partit Catòlic de Van Zeeland. El triomf socialista no és suficient però per a justificar la formació d'un nou govern homogeni socialista.

* 59 diputats socialistes francesos han publicat un opuscle hostil a la ratificació de la C.E.D., en el qual demanen que el proper Congrés de la S.F.I.O. acordi la llibertat de vot als diputats, com ho ha fet el Partit socialista belga. El grup parlamentari socialista comprèn 105 diputats.

* El govern dels Estats Units ha declarat que no reconeixia el règim de dictadura d'Alemanya Oriental perquè «no era nascut d'eleccions lliures». Uns dies després el general Eisenhower rebia a la Casa Blanca el senyor Arburua, ministre del general Franco.

* «La Vanguardia» diu que Arburua, director del Banc de Comerç Interior i Exterior ha visitat els Estats Unis i els dirigents del Export Import Bank no pas per «negocios de bolsillo, sino más bien de amistad y afecto».

* La Diputació de Barcelona, és a dir els contribuents catalans, han de donar 115 milions de pessetes per la construcció de la cèlebre «Universidad Laboral» de Gijón, que és el monument que Giron fa edificar per la Falange i per la C.N.S.

* Un funcionari civil de l'Estat espanyol amb 8 fills, té un subsidi familiar de 108 pessetes mensuals. Un treballador en les mateixes condicions cobra 1.500 pessetes mensuals. Un oficial de l'Exèrcit, en les mateixes condicions, cobra 2.880 pessetes.

* Continua la propaganda falangista contra Gibraltar. Després de tancar el consolat franquista, els feixistes preparen un boicot contra el Peñon, sans tenir compte que això pot crear una impossible situació econòmica a alguns milers de treballadors que treballen a aquella ciutat.

* Segons «Le Monde», una de les greus acusacions dels Maccarthistes americans contra l'inventor de la bomba atòmica, Oppenheimer, és haver participat a suscripcions d'ajuda a favor dels republicans espanyols.

1er D'ABRIL o 14 D'ABRIL?

EL recent viatge del ministre d'Hisenda al EE.UU. ha vingut a confirmar malgrat els desmentiments oficials, el que ja es preveia l'endemà mateix de la signatura del Pacte d'arrendament de bases militars. L'Estat franquista no únicament es mostra incapaç d'aprofitar els dòlars americans sino que aquests serveixen per augurar les tendències inflacionistes i parasitàries de l'economia espanyola, incapaç de vèncer la crisi industrial, comercial i agrícola que sofreix el nostre país.

Seixanta per cent de la collita de fruita, principal producte d'exportació que forneix divises a l'Estat, ha estat destruïda. La collita d'oli serà també deficitària de 35%. Actualment es menja pa a Espanya gràcies a l'importació de més d'un milió de tones de blat estranger. (La collita normal durant el «nefast» període republicà era de més de quatre milions de tones, és a dir suficient pel consum interior). I dels milions cedits pels americans a canvi de les bases militars, la majoria resten bloquejats per manca de confiança en la desastrosa gestió dels actuals governants de l'Estat. L'indústria tèxtil sofreix una greu crisi comercial. I enmig d'aquesta desastrosa situació econòmica, els franquistes afirmen llur impotència per assegurar les bases polítiques del règim i mostren al món l'espectacle de les baralles i de les divisions internes.

Així han celebrat el 1er d'abril, diada d'una «victòria» que costà un milió de morts, la malversació de la riquesa nacional, la desmoralització del país, la pèrdua de les energies populars, la misèria moral i material que són els resultats de la guerra civil. Nosaltres, a l'exili, hem recordat el 14 d'abril del 1931, diada d'autèntica victòria popular, que si es perdé per inconsciència i per excés de generositat, veié l'afirmació de la voluntat catalana amb la restauració de les nostres Institucions, i amb la instauració de la república assegurà la cordialitat entre els pobles d'Espanya en un règim de democràcia política i de llibertat.

Ni l'una ni l'altra no tenen per nosaltres, en el record, significat d'odi ni de revenja. Les dues ens imposen un esforç de meditació dels errors del passat i ens obliguen a mantenir tens el nostre esforç creador del pervindre. Quina és la perspectiva de quinze anys de franquisme, després d'haver venut la II República gràcies a l'ajuda exterior?

El règim actual ha esgotat ja en el pla exterior i interior, tots els recursos, ha assajat totes les postures. Ha fracassat per tot arreu: més contundents que les nostres afirmacions són les xifres del nivell de vida dels espanyols i el menyspreu dels nous amics del règim.

El franquisme però s'entossudeix en la persistència i després de fer saltar ponts que la situació li oferia, sembla voler centrar els esforços en una única perspectiva, que és la de totes les dictadures quan arriben al capdavant: durar, subsistir, costí el que costí i encara que el caos sigui al final d'aquesta cursa folia.

Aquesta actitud sulcida, simbolitzada

per les paraules i els articles pronunciat el dia de la «victòria», ha de merèixer una sola resposta: preparar nosaltres, serenament i sense pretensions, la solució de demà. Les forces «conservadores» que han continuat festejant el 1er d'abril es mostren així, amb aquesta tràgica inconsciència que caracteritza els «homes d'ordre», els més fermes promotors d'una convulsió que tard o d'hora

risca de conduir-nos al desastre o a la demagògia. Siguem nosaltres, els homes i les forces que a l'exili i a l'interior hem recordat el 14 d'abril, els que preparem un esdevenidor de progrés i de justícia, que reculli i faci fecundes les energies populars. La nova república, federal aquesta vegada i socialment avançada, assegurarà així la victòria de la llibertat.

TOT CAMINANT

UN NUMERO EXTRAORDINARI

per Enric BRUFAU.

El dia 6 d'abril, exactament, vaig trobar a la bústia de la casa on mal vis, un número extraordinari del diari francès «L'Humanité» adreçat al meu nom. De lluny, és a dir, de mig carrer estant, ja vaig adonar-me—era al moment de retornar del treball—que quelcom de voluminós mig ofegava el recipient extern de la correspondència que rebo.

Instintivament, més ben dit, endut d'un septimitat compassiu, vaig córrer a deslliurar-lo, car m'assaltà la temença que volien o havien volgut ofegar-lo a posta. Era l'exdieri socialista «L'Humanité». «L'Humanité» comunista actual.

No cregreu que despitat per aquesta mena de moxa que representava el fet d'haver-me'l adreçat a mi, en fés bocins i després, per tornes, cremar-lo. Res d'això. Recolzat a la taula i atentament, ara una pàgina, ara l'altra, totes foren, sinó íntegrament llegides, almenys vaig assabentar-me del que deien.

Aqueixa mena de salts en la lectura, en mi deshabituals, foren—creieu-me—determinats per la raó de que en començar certs paragrafs, m'adonava que diverses vegades, moltes vegades, ja els havia llegit en paraules i pensaments idèntics de l'amanuense redacció staliniana.

Coneixedor per endavant de ço que deien, no llegint-los guanyata un temps preuat. Altres, però, d'algun autor no completament catequitzat o bé fent marrades per a reconduir més eficaçment el lector a la clàssica línia, donaven la impressió d'homes nats i espiritualment fets en el camp de l'alliberadora lluita socialista.

Aquests canvis d'estil, no eren ni sorprenents ni anormals, car tots ells o la majoria havien estat socialistes en els temps heroics de Jaurès, quan encara la classe obrera francesa, unida i catalitzada entorn d'una sola organització, no havia estat víctima del moviment distorsiu i afèblidor de la Tercera Internacional.

Es clar que els actes violentadors, violentadors de consciències, revenen a la boca com l'oli de les sardines en conserva, i d'ací ve que aquests antics socialistes, de tant en tant, i més encara amb motiu del cinquantenari de «L'Humanité», esmercin temps i paper per tal de perdonar-se el trencament de la unitat efectiva d'ahir, fent crides a una unitat present.

No obstant, malgrat l'error comès—d'riem ben objectivament—pels uns i pels altres, amb el temps ja s'hauria oblidat que els bolxevics, per procediments violents i demagògics, havien pres la direcció de la revolució russa, la qual, en primer terme, per no dir en l'únic, els socialistes havien forjat.

S'hauria oblidat que la única forma de debilitar la classe obrera és dividir-la com ho feren els bolxevics de tots els països. Es a dir, avui la classe obrera estaria en condicions de determinar els destins del món. Però encara no és això, i trigaràn encara a donar-se les condicions favorables. Masses anys han emmetzinat les consciències, han estimulat les passions, i han calumniat a qui més, més, la militància socialista, sense altre objectiu que el voler justificar, actes, fets, procediments i ambicions injustificables.

Un proverbi llatí diu: «Salus et populi suprema lex». I com voleu fer res de bó si trenta sis anys després de l'escisió, aquest acte reprobable, encara tracten de justificar-lo davant del poble pel procediment barroer de «si m'embrutes, t'em-mascaro».

La llàstima és que, qui m'ha adreçat l'extraordinari de «L'Humanité» no hagi cregut normal i atent posar-hi el seu domílicí car m'hauria permès escriure-li, enciant-li l'absolució.

Société Générale d'Impression
Toulouse

Le gérant : A. IBORRA